

Utlåtande om Egentliga Finlands klimatvägkarta, ett koldioxidneutralt Egentliga Finland 2035 och klimathållbara lösningar.

886/11.03.04/2020

Bygg- och miljönämnden 05.05.2021 § 88

Beredare

Miljövärdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927

FöredragandeMiljövärdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927
förnamn.efternamn@pargas.fi

En klimatvägkarta för Egentliga Finland är nu klar. Klimatvägkartan har gjorts upp under ledning av landskapets sektion för klimatansvar och godkändes av landskapsförbundets styrelse 25.1 2021. I vägkartan konkretiseras en klimatvision med målsättning att landskapet år 2035 skall ha uppnått status som ett livskraftigt och kolneutralt landskap där man tillämpar hållbara klimatanpassade lösningar.

Avsikten är att förbundet under år 2021 kontaktar kommunerna för att överenskomma om hur arbetet och olika konkreta åtgärder i kommunerna kan koordineras och konkretiseras. I vägkartan klarläggs de viktigaste åtgärderna och hur de ska verkställas. Där konstateras att Finland kan uppnå kolneutralitet 2035 endast under förutsättning att kommunerna och landskapen aktivt och fördomsfritt jobbar med de målsättningar som ställs i programmet. Kommuner, företag och övriga berörda sporras att identifiera sin egen roll och för sin del förbinda sig vid att verkställa åtgärderna i vägkartan. Klimatarbetet stöder kommunernas och företagets livskraft, liksom invånarnas livskvalitet.

I klimatvägkartan för Egentliga Finland presenteras inledningsvis förändringsmålsättningar för energi-, trafik- och lantbrukssektorerna. Målsättningen är att vägkartan årligen kompletteras, till behövliga delar revideras, liksom att genomförda åtgärder följs upp och utvärderas. Nya teman som under 2021 skall granskas är samhällsstrukturen, byggande och markanvändning, samt kolsänkor och koldioxidbindning.

Den begäran om utlåtande som Egentliga Finlands förbund nu sänt till kommunerna, innehåller omfattande frågepaket (bifogas) om åtgärder som kommunen kan genomföra eller märkbart befrämja inom energi-, trafik- och lantbrukssektorerna. Förbundet begär in kommunernas svar utgående från åtaganden och målsättningar som redan beslutats om i kommunen. Förbundet vill även att kommunerna namnger en eller flera kontakt- och ansvarspersoner för att samarbetet mellan förbundet och kommunerna i energi- och klimatärenden skall fungera smidigt.

Frågepaketet om förändringsmålsättningarna för trafik och kommunikation handlar mycket om förbättringar av lättrafikleder för att befrämja och göra cykel- och gångtrafik säkrare. Andra teman är förbättrad kollektivtrafik och ändrad samhälls- och boendestruktur för att främja kollektivtrafiken, samt att övergå till

fossilfria drivmedel.

För energisektorn ställs målsättning att frångå användningen av fossila bränslen som stenkol och olja till förmån för förnybar energiproduktion, värmepumpsteknik och magasinering av värme. Energieffektivitet och övergång till att upphandla certifierad el och energirådgivning är viktigt. Det behövs satsningar på produktion av biogas liksom sol- och vindkraft. För produktion av fjärrvärme behöver användningen av spillvärme effektiviseras. Kommunerna behöver ansluta till kommunsektorns energieffektivitetsavtal och genomföra de åtgärder som stadgas.

Inom lantbrukssektorn kan kommunerna främst påverka via rådgivning och till egen del där kommunen fungerar som markägare för odlings- och skogsmark. Här tas upp odlingsföljd, energieffektivitet, att hålla åkermarken med växttäckning över vintern, kolbindning, jordstruktur och hållbar matproduktion.

Frågeställningarna i förbundets begäran om utlåtande är omfattande och för att sammanställa svaren till slutet av maj månad behöver stadens fjärrvärmebolag, fastighetsverket och enheterna för trafik- och teknik involveras tillsammans med miljöavdelningen. Miljöavdelningens chef kan åta sig uppgiften att koordinera arbetet och sammanställa svaren på detta första frågepaket.

I många kommuner har redan ställts energi- och klimatmålsättningar. Även i Pargas har stadsfullmäktige i maj 2018 beslutat att staden ska ansluta till kommunsektorns energieffektiviseringsavtal 2017–2025. Målsättningen med detta avtal för kommunerna var en minskning av energiförbrukningen med 4 % fram till 2020 och med 7,5 % fram till 2025. Stadens fastighetssektor har 2018 via ett diplomarbete karterat stadens fastigheter och tekniska sektionen har samma år fastställt principer för energiinvesteringar. Avsikten var att vidta energieffektivisering med såväl kostnadsfokuserad fokus som med sikte på utsläppsminskning och en hållbar och miljövänlig utveckling. Sektionen fastslog att i fastigheter med oljeuppvärmning bör uppvärmningen ersättas med värmepumpsteknik. Elavtal bör uppgöras för inköp av el som till 100 % produceras med förnybara energikällor. Sektionen gav även Pargas Fjärrvärme AB i uppdrag att med s.k. PPA finansieringsmodell offerera solkraft till stadens fastigheter.

I Pargas har nog principerna i energieffektivitetsavtalet tillämpats, saker som klargjordes via diplomarbetet har till vissa delar åtgärdats, men åtgärderna för att ansluta Pargas stad till kommunsektorns energieffektivitetsavtal har inte slutförts. Vid anslutning till avtalet skall kommunen förbinda sig till åtgärderna som bland annat förutsätter en beskrivning av utgångsläget, fastställande av nya mål, att utse ansvarspersoner, följa upp och rapportera med en bedömning av effekterna av vidtagna åtgärder. För detta behöver finnas och utses en koordinerande ansvarsperson med god kännedom bland annat om fastigheternas energianvändning (värme, el och vatten), användningen av maskiner och fordon, stadens olika arbetsprocesser samt olika sätt att göra klimatsmartare arbets- och tjänsteresor.

Inom staden har under rätt lång tid redan utförts åtgärder med målsättning att

uppnå miljövänligare energianvändning och energibesparingar. Staden har nu år 2021 förnyat sina elavtal via ett så kallat eko-garantiavtal där elen till 100 % ska vara producerad med förnybara energikällor. Den värme som distribueras i Pargas Fjärrvärmebolags nät produceras till över 50 % med biobränsle (trä) och ytterligare över 46 % utgörs av processvärme (spillvärme) från ortens storindustri. Detta är nationellt ett mycket gott resultat. Under många år har stadens trafikenhet systematiskt bytt ut gatubelysningsarmaturer mot energieffektiva Led-armaturer och uppnått betydande inbesparingar av använd elenergi. Taken på Pargas stadshus och områdeskontoret i Nagu har försetts med solpaneler, likaså har fjärrvärmebolaget investerat i en 10 kW elproduktionsenhet med solpaneler. Staden har även byggt upp och äger ett unikt mobilt solkraftverk "sunplugged" som kan användas för elproduktion för evenemang som ordnas på platser där fast elnät saknas.

Via principerna och lagstiftningen för upphandling uppmanas kommunerna ofta att allt mera beakta miljöaspekter, vilket gör energieffektivitet till ett lämpligt upphandlingskriterium vid sidan av pris och andra utvärderingsgrunder. De val som görs i samband med offentlig upphandling kan ha en betydande inverkan på den energiförbrukning och den klimatpåverkan som produkter och tjänster ger upphov till under sin livscykel.

Kompletterande material

Begäran om utlåtande.

[Länk till Egentliga Finlands klimatvägkarta 2030.](#)

[Länk till frågeenkät till kommunerna om energi-, trafik och lantbrukssektorerna \(endast på finska\).](#)

Förslag

Bygg- och miljönämnden beslutar att miljövårdschefen före utgången av maj månad, tillsammans med representanter för stadens fjärrvärmebolag, fastighetsverket och enheterna för trafik- och teknik och miljöavdelningen, koordinerar och sammanställer svaren till landskapsförbundets första begäran om utlåtande om Egentliga Finlands klimatvägkarta.

Pargas har redan genomfört ett flertal åtgärder som via klimatarbetet kunde synliggöras. Valonia, Egentliga Finlands servicecenter för hållbar utveckling och energi, där Pargas är långvarig medlem, kommer i klimatarbetet att fungera som hjälp och stöd för kommunerna. Samarbetet med Valonia kring klimatåtgärder kan inledas omedelbart.

De åtgärder som åläggs kommunerna via klimatvägkartan behöver aktivt bearbetas och kommer att kräva kompletteringar över tid. Om arbetet ska vara framgångsrikt kommer staden att behöva tillsätta en mångsektoriell arbetsgrupp för arbetet. För de konkreta åtgärderna skulle behövas en resursperson med god kännedom om stadens processer, åtminstone som projektanställd för att starta upp arbetet. För att klimatarbetet ska ge önskat resultat behöver samtliga avdelningar och sektorer involveras, delta i arbetet och för sin del ansvara för att överenskomna åtgärder genomförs.

Arbetet med och de åtgärder som staden behöver genomföra för att uppnå målsättningarna i klimatvägkartan för Egentliga Finland behöver koordineras med stadens strategiarbete, men kommer att förutsätta även separata åtgärder. Efter

1.10.2021, då det nya fullmäktige tillträtt, kunde stadsstyrelsen utse och tillsätta en koordinerande arbetsgrupp med representanter även från stadens förtroendevalda, för att genomföra ett långsiktigt klimatarbete för Pargas.

Beslut

Ledamot Saila Routio föreslog följande tillägg till stadens åtgärder;
Möjligheten att delta i sammatråden och arbetsgrupper via distanskontakt tillåts även i fortsättningen efter pandemin.
Föredraganden omfattade tillägget. Förslaget godkändes.

Delgivning

kirjaamo@varsinais-suomi.fi, stadsstyrelsen